

Harmonogram výuky a sylabus předmětu Ekonomika zdravotnictví (garant doc.Malý)

jarní semestr 2013/2014; středa: 13,45 – 16,10; místnosti S 402

Základní (povinná) literatura, další prameny rozepsány u jednotlivých témat:

- Kolektiv, Zdravotní politika a její ekonomická dimenze. Elektronická učebnice, dostupná na stránkách předmětu v ISu. MU Brno 2015.
- Potůček, M. a kol. *Veřejná politika*, Praha, SLON, 2006. 399 s. ISBN 8086429504 (Háva, P., Zdravotní politika. kap.12, s.311-352)
- Kuvíková, H., Murgaš, M, Nemeč, J. *Ekonomika zdravotnictví*. Phoenix [Banská Bystrica], 1995. 110s. ISBN 80-900563-1-8.
- Malý, I. *Problém efektivní alokace zdrojů ve zdravotnictví*. MU Brno, 1998. s.114. ISBN 80-210-2006-7.

Datum přednášky	Téma přednášky	Seminář	Materiály, literatura
1.týden 18/02/2014 (Holčík)	Úvod do zdravotní problematiky, zdraví, péče o zdraví a zdravotnictví, hodnota zdraví, tři základní otázky týkající se zdraví lidí (jaké je zdraví lidí, proč je takové, co udělat, aby bylo lepší) 2. Zdravotní situace v České republice. Zdravotní stav populace, životní způsob, životní prostředí, činnost zdravotnictví, základní modely souhrnné péče o zdraví 3. Hlavní determinanty zdraví, sociální determinanty zdraví 4. Srovnání zdravotní situace v České republice a ve Švédsku 5. Alkohol, kouření a obezita a návaznost na sociální okolnosti 6. Zdravotní gramotnost (funkční, interaktivní, kritická) 7. Zdravotní politika, základní koncepční materiály, role Světové zdravotnické organizace, program Zdraví 2020 8. Závěr	Zdravotnická statistika – prameny informací (http://www.euro.who.int/InformationSources/Data/20010827_1) 5	Povinná studijní literatura: Holčík, J., Žáček, A., Koupilová, I. <i>Sociální lékařství</i> , MU Brno, 1998. ISBN 80-210-1907-7 (kapitola 5, s.31-57) Doporučená literatura (může pomoci): Callahan, D. <i>Medicina a trh</i> Prezentace „Ekonomické chování“ (Vepřek)
2.týden 25/02/2014 (Malý)	Úvodní informace: organizace výuky, požadavky k připuštění ke zkoušce, forma a obsah zkoušky, literatura. Zdravotnictví jako předmět zájmu ekonomické teorie. <i>Health Care Economics</i> , základní problémy uplatnění metod ekonomické analýzy ve zdravotnictví. Konflikt hodnot – vztah mezi medicínou a ekonomikou. Příčiny růstu výdajů na zdravotnictví . (viz např. vztah nákladů a věku)	Diskuse základních otázek pro veřejnou volbu (rozhodnutí státu): 1. Zdraví nebo jiné cíle? 2. Zdravotní péče nebo jiné programy podporující zdraví? 3. Kolik rovnosti? A jak jí	Prezentace: Přednáška 1 Povinná studijní literatura: Seznam definic základních pojmů (s.1) Kuvíková, Murgaš, Nemeč: viz <i>základní literatura</i> s.13-23 Potůček: viz <i>základní literatura</i> s.311-323 Doporučená literatura (může pomoci): Fuchs, V. <i>Who shall live? Health, economics, and Social Choice</i> .

1

	Ekonomická podstata zdravotnických služeb. Charakter statků produkovaných zdravotnictvím, struktura a charakteristiky zdravotnického trhu. Selhání trhu. Úvod do problémů nabídkové a poptávkové stránky trhu. Specifika zdravotnických trhů podle Arrowa) Metody ekonomické analýzy ve zdravotnictví (rekapitulace známého plus CUA, QALY, hodnota lidského života, typologie přínosů)	dosáhnout? 4. Dnes nebo zítra? 5. Tvůj nebo můj život? 6. Džungle nebo ZOO? (otázky převzaty z FUCHS, 2002) Doporučuji si předem přečíst Fuchs, V. <i>Who shall live? Health, economics, and Social Choice</i> . World Scientific. Singapore. 2002 ISBN 9810241836 (s.17-29)!	World Scientific. Singapore. 2002 ISBN 9810241836 (s.17-29) Arrow, K. J.: <i>Uncertainty and the Welfare Economics of Medical Care</i> (Arrow) Konkurenčnost zdravotnických trhů (Malý) Přiměřenost péče (Malý) Pojetí efektivnosti (Malý) Rozšiřující (podmínka excelence): Saltman, R., B., Figueras, J. <i>European Health Care Reform. Analysis of current strategies</i> . WHO. Copenhagen 1997. s.308 ISBN 92 890 1336 2
3.týden 4/03/2014 (Malý)	Zdravotnictví – specifické odvětví poskytující služby (+ postavení v rámci NH). Zdraví jako produkt i produkční faktor. Měření zdravotního stavu. Zdravotnické systémy Specifické odvětví, pro které je typická ingerence státu (důvody viz 2.týden) – public x private mix; mix vlastnictví, mix mezi konkurencí a kooperací, mix mezi tržním automatismem a plánováním) => zdravotní politika (viz také prezentace „ zdrav. stav...) Struktura odvětví. Druhy, segmenty péče. Instrukce - poskytovatelé, plátcí. Typologie. Základní funkční ekonomické, organizační a řídicí vazby – model 3 propojených trhů . Dilemata zdravotnických systémů . Modely, příklady ZS v různých zemích. Principy komparace ZS. Reformy zdravotnictví - dochází ke konvergenci? Zdravotnický systém v ČR	X	Prezentace: Přednáška 2 Povinná studijní literatura: Seznam definic základních pojmů (s.2-10,12) Hodnocení systémů zdravotní péče a efektivnost (skripta Malý, kap 1.4) Doporučená literatura (může pomoci): Křížová, E. <i>Rovnost ve zdraví (ekvita) v transformovaném zdravotnictví České republiky</i> . Studie NHÚ Josefa Hlávky. Studie 3/1998 Křížová, E. <i>Zdravotnické systémy v mezinárodním srovnání</i> . vlastním nákladem, 1998. ISBN 80-238-0937-7 Podklady k zahraničním ZS: USA ; UK 1 , UK 2 , Slovensko Skripta Malý (kapitoly 1,2) Rozšiřující (podmínka excelence): Kendall, Knapp: Measuring the performance of voluntary organizations Drummond, M.F., O'Brian, B., Stoddart, G., Torrance, G.W. <i>Methods for the Economics Evaluation of Health Care Programmes</i> , 2nd. ed. Oxford University Press. Oxford 2001. s.305 ISBN 019 262773 2
4.týden 11/03/2014 (Malý)	Poptávka po zdravotní péči. Nabídka zdravotní péče. Poptávka kontra potřeba jako základna pro tvorbu zdravotní politiky a zdravotnického plánování. Faktory ovlivňující poptávku pacientů, elasticita poptávky. Role lékařů při formování poptávky. Nástroje omezování poptávky po zdravotní péči. Spoluúčast,	Diskuse spoluúčasti, nástroje regulace poptávky. Poplatky, gate-keeping	Prezentace: Přednáška 4a , Přednáška 4 základní , Přednáška old 5 Prezentace 2009 (Darmopilová) Povinná studijní literatura: Kuvíková, Murgaš, Nemeč... Mertl: Potřeba a poptávka

2

	<p>regulace...</p> <p>Faktory ovlivňující úroveň nabídky. Formy konkurence. Metody regulace nabídky. Síť zdravotnických zařízení.</p> <p>Co způsobuje bariéry vstupu do odvětví? Proč chybí/je omezen ziskový motiv?</p> <p>Konkurence na zdravotních trzích – vhodná/zádoucí? Formy konkurence v jednotlivých segmentech zdravotnictví.</p> <p>Racionalizace nabídky zdravotní péče – nástroje regulace..</p>		<p>Základní teze (Malý)</p> <p>Kuvíková, Murgaš, Nemeš...</p> <p>stručné teze (Malý)</p> <p>teze (Darmopilová)</p> <p>Doporučená literatura (může pomoci):</p> <p>Prezentace k Grossmanově modelu</p> <p>Doplnění ke Grossmanově modelu</p> <p>Darmopilová: Veřejně soukromá partnerství</p> <p>Rozšiřující (podmínka excelence):</p> <p>Feldstein, M. <i>Health Economics</i>. 4th ed.. Delmar Publisher. Albany. 1993. ISBN 0-8273-5317-0</p>
<p>5.týden</p> <p>18/03/2014</p> <p>(Malý)</p>	<p>Poptávka po zdravotním pojištění. (Teorie zdravotního pojištění). Standardní pojmy zdravotního pojištění: spoluúčast, připojištění. Teorie poptávky po zdravotním pojištění. Adversní výběr, sdílení rizika, „cream skimming“, morální hazard - problémy zdravotního pojištění</p>	x	<p>Prezentace: Přednáška 5</p> <p>Povinná studijní literatura:</p> <p>Kuvíková, Murgaš, Nemeš...</p> <p>Doporučená literatura (může pomoci):</p> <p>Rozšiřující (podmínka excelence):</p> <p>Feldstein, M. <i>Health Economics</i>. 4th ed.. Delmar Publisher. Albany. 1993. ISBN 0-8273-5317-0</p>
<p>6.týden</p> <p>25/03/2014</p> <p>(Malý)</p>	<p>Financování zdravotní péče.</p> <p>Modely (kontinentální, NHS, liberální), možnosti a omezení jejich využití.</p> <p>Formy plateb (přímé, nepřímé, typologie plátců „třetí strany“)</p> <p>Metody proplácení nákladů (úhrad) poskytovatelům služeb - deskripce, komparace.</p> <p>Vliv zvoleného způsobu financování na ekonomické chování subjektů.</p>	<p>Místa konfrontace s omezeností zdrojů</p> <p>DRG – soubor materiálů (v režimu „rozšiřující“)</p>	<p>Prezentace: Přednáška 7</p> <p>Povinná studijní literatura:</p> <p>Financování zdravotnictví (část učebnice, Malý)</p> <p>Čtyři úrovně konfrontace (Malý)</p> <p>Přímé platby (Malý)</p> <p>Malý: DRG</p> <p>Základní pojmy k výkonovým úhradám</p> <p>Rozšiřující (podmínka excelence):</p> <p>Aktuální úhradová vyhláška</p> <p>Incentives and Provider Payment Metod (kapitola z učebnice Barnum, Kurtin, Saxenian)</p>

3

<p>7.týden</p> <p>01/04/2014</p> <p>(Malý)</p>	<p>Reformy českého zdravotnictví od 1990. Vývoj, zájmy, perspektivy. Cíle reformy. Transparentnost prostředí, korupce.</p> <p>Aktuální problémy českého zdravotnictví.</p>	<p>Kontrolní průběžný test - 30% celkového hodnocení</p> 	<p>Prezentace: Reforma-přednáška; Přednáška 8 anglická prezentace</p> <p>Povinná studijní literatura:</p> <p>Nejnovější reformy 2007+ (Hroboň)</p> <p>Diskuse reformních záměrů (Občan v síti)</p> <p>Efektivnost reforem (Malý)</p> <p>Reforma v ČR (Malý, 1995)</p> <p>Příklad polemiky (Emmerová vs. zubaři)</p> <p>Doporučená literatura (může pomoci):</p> <p>Chytáme druhý dech? (Vepřek)</p> <p>Pacient nebo občan? (sborník z konference)</p> <p>Problém s léky</p> <p>Transparency International o českém zdrav.</p>
<p>8.týden</p> <p>8/04/2014</p> <p>(JUDr.Ježková)</p>	<p>Role státu resp. veřejné správy ve vztahu ke zdravotnictví.</p> <p>Ministerstvo zdravotnictví jako tvůrce zdravotní politiky.</p> <p>Praktické problémy implementace zdravotní politiky. Problémy současné právní úpravy. Základní přehled legislativy</p>	x	<p>Prezentace:</p> <p>Povinná studijní literatura:</p> <p>Zdravotní politika na komunální a regionální úrovni</p> <p>Bude doplněno</p>
<p>9.týden</p> <p>15/04/2014</p> <p>(Kothera)</p>	<p>Role zdravotních pojišťoven v českém zdravotnickém systému.</p> <p>Jaká je role zdravotních pojišťoven v současném systému, hlavní problematické body, možné varianty dalšího vývoje. Jaká hlavní rozhodnutí musí v souvislosti se svým hospodařením (resp. sestavováním pojistných plánů, kontraktační politikou atd.) pojišťovny dělat. Co k tomu musí vědět a umět.</p> <p>Výběr pojistného, tvorba zdravotních plánů, kontraktace péče, kontrola, tvorba produktů</p>		<p>Prezentace: Přednáška Systém veřejného zdravotního pojištění v ČR (Kothera) (verze 2005)</p> <p>dtto verze 2006</p> <p>Povinná studijní literatura:</p> <p>Malý: Fond veřejného zdravotního pojištění v ČR</p> <p>Doporučená literatura (může pomoci):</p> <p>Jak dál s VZP (Vepřek, 1997)</p> <p>Rozšiřující (podmínka excelence):</p> <p>Výroční zprávy zdravotních pojišťoven – VZP, oborových.</p>
<p>10.týden</p> <p>22/04/2014</p> <p>(Koška?)</p>	<p>Ekonomika a řízení zdravotnického zařízení. Klíčové ekonomické procesy ZZ. Vize, strategie nemocnice. Struktura a charakter nákladů (výdajů) a výnosů (příjmů). Sazebník výkonů...</p> <p>Finanční management nemocnice, controlling</p>		<p>Prezentace: Rozsáhlá prezentace ing. Košky (Super!)</p> <p>Ekonomika ZZ (pomocná)</p> <p>Povinná studijní literatura:</p> <p>Stručné teze k ekonomice a řízení ZZ</p> <p>Studijní text - Zigová</p> <p>Ekonomika a management ZZ</p> <p>Doporučená literatura (může pomoci):</p> <p>Hospodaření nemocnic UZIS 2005</p> <p>Bude doplněno</p>
<p>11.týden</p> <p>29/04/2014</p>	<p>Kvalita zdravotní péče. Pojem. Nástroje řízení</p>	<p>Žebříčky, ratingy... skupinová diskuse</p>	

4

(Malý)			
12.týden 6/05/2014 JUDr. Ježková	Postavení pacienta v českém zdravotnickém systému, práva.	x	<i>Bude doplněno</i>
13.týden 14/05/2012	Soutěž týmů Viz propozice, podle počtu zaregistrovaných		